

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA ZADAŃ W 2013 r.
Z POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE SZCZECINECKIM
W LATACH 2011-2015

Szczecinek 2014 rok

Spis treści

1.	Wstęp.....	str. 3
2.	Dane demograficzne.....	str. 4
3.	Finansowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnospr.	str. 6
3.1.	Środki przekazywane przez PFRON.....	str. 6
3.2.	Środki z PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”.....	str. 7
3.3.	Środki inne – dotacje celowe budżetu państwa, gmin, programy unijne.....	str.11
4.	Realizacja Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych.	str.11
4.1.	Inicjowanie warunków do aktywizacji zawodowej, zapobiegania bezrobociu i jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych oraz rozwój rehabilitacji zawodowej.....	str.11
4.2.	Rozwój rehabilitacji społecznej, integracja osób niepełnosprawnych w życiu publicznym i społecznym.....	str.14
4.2.1.	Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	str.14
4.2.2.	Realizacja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.....	str.15
4.2.3.	Promowanie wypoczynku i rehabilitacji poprzez uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.....	str.18
4.2.4.	Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.....	str.18
4.2.5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym.....	str.19
4.2.6.	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego.....	str.22
4.2.7.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	str.22
4.3.	Organizowanie środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.....	str.23
4.4.	Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.....	str.24
4.5.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie kształcenia i dostępu do edukacji.....	str.27
4.6.	Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnospr.....	str.27
4.7.	Tworzenie środowiska przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.....	str.31
4.8.	Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.....	str.34
5.	Podsumowanie.....	str.34

1. WSTĘP

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2011-2015, zwany dalej „Programem”, został przyjęty do realizacji przez Radę Powiatu w Szczecinku w dniu 30 sierpnia 2011 r. uchwałą Nr XIII/96/2011.

Zgodnie z § 2 wykonanie uchwały powierzone zostało Zarządowi Powiatu Szczecineckiego i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Koordynatorem „Programu” jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Ze względu na szeroki zakres działań merytorycznych i finansowych Partnerami „Programu” zostali:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki
- Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
- Starostwo Powiatowe w Szczecinku
- Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych
- Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Szczecinku
- Organizacje pozarządowe działające w obszarze niepełnosprawności
- Miasto Szczecinek
- Miasto i Gmina Barwice, Biały Bór, Borne Sulinowo
- Gmina Szczecinek i Grzmiąca
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grzmiącej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku

Głównym celem „Programu” jest podniesienie świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu, a także zapewnienie im godnego życia i możliwości pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym. Mając na uwadze dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, ustalono w „Programie” cele szczegółowe które mają zapewnić im warunki do pełnego, samodzielnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Obowiązek wyrównywania szans oraz zajęcia się konsekwencjami niepełnosprawności spoczywa na władzach państwowych i samorządowych. Nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy też organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Można przenieść na płaszczyznę społeczności lokalnej myśl zawartą w „Planie działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie w Europie 2006 – 2016”, że społeczeństwo jest zobowiązane wobec wszystkich swoich obywateli zminimalizować skutki niepełnosprawności, poprzez aktywne wspieranie zdrowego stylu życia, bezpieczniejszego środowiska, odpowiedniej opieki zdrowotnej, rehabilitacji oraz wspomagających działań społeczności lokalnych. Takie zadania stają także przed społecznością powiatu szczecineckiego.

Najbliżej spraw i problemów mieszkańców jest samorząd powiatowy i samorządy gminne. Te podmioty wraz z im podległymi instytucjami ukierunkowanymi na te problemy, powinny przejąć kierownictwo w budzeniu powszechnej świadomości społeczeństwa co do korzyści z włączenia osób niepełnosprawnych w każdą dziedzinę życia społecznego, ekonomicznego i politycznego. Samorządy muszą również zapewnić, aby ludzie, którzy na skutek ciężkiego upośledzenia, mieli możliwości i warunki do osiągnięcia standardu równego poziomowi życia osób sprawnych. Partnerem samorządów w podejmowaniu działań służących poprawie warunków życia osób niepełnosprawnych i przełamywaniu barier powinny być również organizacje pozarządowe. Mogą one w różny sposób służyć pomocą – formułując potrzeby, sugerując odpowiednie rozwiązania i świadcząc usługi uzupełniające poczynania władz. Ważne jest, aby samorządy lokalne maksymalnie wykorzystały istniejące zasoby finansowe, rzeczowe, osobowe na cele związane z zapobieganiem kalectwu i zaspokajaniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Realizacja tych zadań wymaga dłuższego okresu, podczas którego liczba osób niepełnosprawnych może ulec zwiększeniu. Dlatego jest sprawą ważną, aby do planów rozwoju ogólnego, samorządy włączyły bezpośrednie działania związane z zapobieganiem niepełnosprawności, rehabilitacją osób niepełnosprawnych i wyrównywaniem ich szans.

2. Dane demograficzne

Ostatnie pełne, choć wstępne dane, dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2011. Według jego wstępnych wyników w 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła około 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002 roku).

Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet. Odsetki te jednak mogą być zaniżone ze względu na występujące niedoszacowania danych. Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 roku przeszło 3,1 mln osób (dokładnie 3133,2 tys.) posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności. W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku ogólna liczba osób niepełnosprawnych obniżyła się o 759,2 tys., tj. 13,9%. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 został przeprowadzony inną metodą niż poprzedni – z 2002 roku. W NSP 2011 zostały wykorzystane administracyjne bazy danych. Ponadto dane dotyczące niepełnosprawności zostały zebrane w ramach spisu reprezentacyjnego co oznacza, że nie wszystkim Polakom zostały zadane pytania o niepełnosprawność. Dane ze spisu reprezentacyjnego zostały uogólnione na całą populację.

Uzyskane dane z wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2011, można przyjąć za niedoszacowane. W związku z dobrowolnym charakterem pytań dotyczących niepełnosprawności blisko 1,5 mln respondentów odmówiło udzielenia odpowiedzi.

Dane ostatnio wydane w 2010 roku Raportu o Niepełnosprawności w Województwie Zachodniopomorskim zrealizowanego przez Obserwatorium Integracji Społecznej na zlecenie Unii Europejskiej w ramach EFS można traktować jako najbliższe prawdy, gdyż są one zbieżne z szacunkami GUS uwzględniającymi przeliczniki granicy błędu. Odsetek gospodarstw domowych w których występuje zjawisko niepełnosprawności na koniec roku 2009 kształtował się w Polsce w zależności od regionu od 2,2 do 10,3%. W województwie zachodniopomorskim w 4,4% ogółu gospodarstw domowych znajdują się osoby niepełnosprawne. Częstotliwość występowania niepełnosprawności wg. szacunku GUS i Raportu na koniec 2009 roku w województwie zachodniopomorskim szacowano na 11,7% całości populacji. Występuje bardzo duże zróżnicowanie występowania niepełnosprawności w zależności od regionu jak i wieku. Szacuje się, że w zachodniopomorskim liczba osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców w wieku do 15 lat wynosi 19,5 osób, a w grupie pow.15 lat 134,3 osoby na 1000 mieszkańców. Częstość występowania niepełnosprawności jest zróżnicowana również wewnątrzregionalnie. W populacji mieszkańców województwa do 15 roku życia najwięcej niepełnosprawnych w przeliczeniu na 1000 osób oszacowano w powiecie drawskim 33,5 osób, najmniej w powiecie grodzkim Świnoujście 8,8.

W powiecie szczecineckim wskaźnik oszacowano na 19,9 osób na 1000 mieszkańców. Z kolei wśród mieszkańców województwa powyżej 15 roku życia, najwyższy wskaźnik niepełnosprawności odnotowano w powiecie wałeckim 225,2 zaś najniższą wartość wskaźnika oszacowano dla mieszkańców powiatu miasto Koszalin – 99,4 osoby niepełnosprawne na 1000 mieszkańców. Dla Powiatu Szczecineckiego wskaźnik ten oszacowano na poziomie 127,7 na 1000 mieszkańców. Dla zobrazowania można powiedzieć, że w rozumieniu prawnym to prawie co ósma osoba dorosła w powiecie szczecineckim jest osobą niepełnosprawną.

Jak wskazują badania Biura Pełnomocnika Rządu d.s. osób Niepełnosprawnych najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne.

Relatywnie jest niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych. Dotyczy jednak tysiący osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym. Ustalenie ścisłej liczby niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim jest praktycznie niemożliwe.

3. Finansowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Działania podejmowane w okresie realizacji programu opierały się głównie na środkach pozyskanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Mając świadomość, że potrzeby osób niepełnosprawnych są duże, partnerzy Programu podejmowali liczne inicjatywy charytatywne oparte na pracy wolontariuszy oraz inicjatywy oparte o środki Europejskiego Funduszu Społecznego i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Program finansowany jest:

- z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- z środków własnych powiatu i gmin powiatu Szczecineckiego,
- z innych środków, takich jak np.: dotacje celowe budżetu państwa, programy unijne,
- z środków własnych organizacji pozarządowych, fundacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

3.1. Środki przekazywane przez PFRON

Na podstawie ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, powiat szczecinecki otrzymuje każdego roku środki z przeznaczeniem na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych należące do kompetencji samorządów powiatowych.

Środki finansowe, jakimi dysponuje Powiat na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przyznawane są według algorytmu przez Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie. Zgodnie z planem finansowym Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rok 2013, wysokość środków przyznanych Powiatowi Szczecineckiemu z przeznaczeniem na zadania samorządu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych **wyniosła 1 878 449,00 zł.**

Rada Powiatu w Szczecinku dokonała ostatecznego podziału środków Funduszu w następujący sposób:

na rehabilitację społeczną – 1 580 799,00 zł.

na rehabilitację zawodową – 297 650,00 zł.

Wysokość środków przyznawanych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w latach 2008-2013

Tabela nr 1

Lp	ZADANIE	PLAN FINANSOWY NA LATA					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Rehabilitacja zawodowa	615 277	461 011	276 000	179 742	601 186	297 650
2.	Rehabilitacja społeczna	2 110 056	1 706.969	1 606.979	1 671 735	1 973 916	1 580 799
RAZEM		2 725 333	2 167 980	1 881 979	1 851 477	2 575 103	1 878 449

Łączna kwota środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2013 była o 696 654,00 zł. niższa niż w roku 2012.

Podział środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na poszczególne zadania w 2013r.

Tabela nr 2

RODZAJE ZADAŃ POWIATU	Uchwała Rady Powiatu Nr XXXIII/267 /2013 z dnia 05 marca 2013r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XXXV/282/ 2013 z dnia 30 kwietnia 2013r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XXXIX/313 /2013 z dnia 29 sierpnia 2013r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XLII/341/20 13 z dnia 29 listopada 2013r.	Uchwała Rady Powiatu Nr XLIV/352/ 2013 z dnia 30 grudnia 2013r.
Ogółem środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w tym:	1 878 499	1 878 499	1 878 499	1 878 499	1 878 499
środki finansowe na rehabilitację zawodową w tym na:	300 000	300 000	297 840	300 000	297 650
finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych	0	7 000	7 000	100	100
dokonywanie zwrotu kosztu wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	300 000	293 000	290 840	299 900	297 550

Sprawozdanie z wykonania zadań w 2013 z Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim w latach 2011 - 2015

środki finansowe na rehabilitację społeczną w tym na:	1 578 449	1 578 449	1 580 609	1 578 449	1 580 799
dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1 035 720	1 035 720	1 035 720	1 035 720	1 035 720
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	203 029	203 029	203 029	202 503	202 503
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	227 000	227 000	227 000	230 564	232 914
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	66 000	66 000	66 000	65 850	65 850
dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	31 700	31 700	33 860	33 288	33 288
dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zlecanym przez samorząd powiatowy organizacjom pozarządowym i fundacjom	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
dofinansowanie usług tłumacza migowego	5 000	5 000	5 000	523	523

3.2. Środki z PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami”

Głównym celem programu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych zamieszkujących regiony słabo rozwinięte w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej. W szerszym ujęciu program ma zapobiegać marginalizacji niektórych obszarów, sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu, aktywizacji zawodowej i integracji z Unią Europejską.

Jednym z priorytetowych zadań w ramach integracji z Unią Europejską jest tworzenie w Polsce jednolitych warunków rozwoju ekonomicznego i społecznego poprzez zacieranie różnic między obszarami lepiej i gorzej rozwiniętymi. Służą temu liczne programy i inicjatywy podejmowane przez rząd (głównie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego), organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Programy te realizowane są głównie w regionach słabo rozwiniętych, o pogarszającej się sytuacji na rynku pracy.

Programem, który wpisuje się w politykę regionalną, a jednocześnie nastawiony jest na wspieranie osób niepełnosprawnych, grupy często zaniedbywanej nawet na obszarach dobrze rozwiniętych, jest Program wyrównywania różnic między regionami, realizowany ze środków PFRON-u. W ramach programu środki funduszu w pierwszej kolejności trafiają do powiatów, w których stopa bezrobocia jest najwyższa i które leżą w województwach zagrożonych marginalizacją. Środki te są wykorzystywane na działania zmniejszające dysproporcje między regionami w sferze zatrudnienia i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym na wyposażenie nowych miejsc pracy adekwatnie do potrzeb niepełnosprawnych, wyposażenie obiektów w sprzęt rehabilitacyjny, likwidację barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się oraz barier transportowych.

Dofinansowanie w ramach programu udzielane jest w kilku obszarach.

Obszar A

Wyposażenie obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny.

Obszar B

Likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania.

Obszar C

Wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości.

Obszar D

Likwidacja barier transportowych.

Obszar F

Utworzenie warsztatów terapii zajęciowej.

Powiat szczecinecki partycypował w środkach z dwóch obszarów Bi D

Podział środków oraz przesunięcia tych środków w czasie roku budżetowego pomiędzy zadaniami każdorazowo był zatwierdzany uchwałami Rady Powiatu.

Rozliczenie środków przyznanych przez PFRON na 2013 rok
(rozliczenie umowy nr WRR/000042/16/D z dn. 04.12.2012r.)

Tabela nr 3

Nazwa jednostki	Kwota przyznanych środków PFRON	Kwota wykorzystanych środków PFRON	Niewykorzystane (zwrot do PFRON)
Szpital w Szczecinku - obszar B	117 467,25	88 001,95	29 465,30
ZS nr 6 - obszar B	39 186,17	33 615,91	5 570,26
ZS nr 3 - obszar B	30 963,99	20 625,25	10 338,74
internat ZS nr 1 im. KEN - obszar B	54 310,37	54 147,82	162,55
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - obszar B	134 836,38	125 617,16	9 219,22
internat ZS nr 2 - obszar B	149 999,81	148 970,37	1 029,44
Starostwo Powiatowe - obszar D	221 300,13	180 458,20	40 841,93
SOSW - obszar D	179 300,15	164 635,48	14 664,67
odsetki zgromadzone na r-ku bank.	-	-	13 243,29
ogółem	927 364,25	816 072,14	124 535,40

Obszar B – dot. likwidacji barier poruszania się i komunikowania

Obszar D – dot. barier transportowych

Rozliczenie środków przyznanych przez PFRON na 2013 rok
(rozliczenie umowy nr WRR/000041/16/D z dn. 04.12.2012r.)

Tabela nr 4

Nazwa jednostki	Kwota przyznanych środków PFRON	Kwota wykorzystanych środków PFRON	Niewykorzystane (zwrot do PFRON)
Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska - obszar B	86 267,59	0,00	86 267,59
Gmina Biały Bór - obszar B	73 097,34	67 296,40	5 800,94
SROiIS-G w Krosinie - obszar D	54 046,20	54 000,00	46,20
koszty obsługi programu	5 335,29	3 032,41	2 302,88
odsetki zgromadzone na r-ku bank.	-	-	2 420,70
ogółem	218 746,42	124 328,81	96 838,31

Obszar B – dot. likwidacji barier poruszania się i komunikowania

Obszar D – dot. barier transportowych

3.3. Środki inne np.: dotacje celowe budżetu państwa, powiatu, gmin, programy unijne.

W 2013 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku realizowało dwa projekty na lata 2013-2014, jeden systemowy i jeden konkursowy na sumę 4,5 mln. złotych. Na projekt systemowy współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 7.1 Poddziałanie 7.1.2 pn. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej w powiecie szczecineckim” pozyskano 2 773 837,80 złotych. Wkład własny wynosił 308 204,20 zł., co w całości dawało 3,08 mln. złotych na cały projekt systemowy.

W 2013 roku finansowanie projektu to 1 739 217,39 zł. Dofinansowanie dla PCPR wynosiło 654 993,23 zł., a dla partnerów którymi były Ośrodki Pomocy Społecznej 883 557,36 zł. Wkład własny PCPR to 96 743,93 zł., a partnerów 103 922,87 zł. Całkowity wkład własny na rok 2013 dla projektu systemowego wynosił 200 666,80 zł.

Drugi projekt realizowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie którego jesteśmy liderem wraz z Powiatowym Urzędem Pracy jako partner, to projekt konkursowy pn. „Aktywizacja osób niepełnosprawnych na terenie powiatu szczecineckiego”.

Projekt realizowany jest w latach 2013-2014 na który pozyskano 1 426 720 zł. Na rok 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało 177 641,41 zł.

Budżet projektu „Szansa” realizowanego przez MOPS Szczecinek w 2013 r. wyniósł 402.297,36 zł., z czego 360.137,36 zł. to środki otrzymane z Europejskiego Funduszu Społecznego, a kwota 42.160,00 zł. stanowiła wkład własny beneficjenta

4. Realizacja Powiatowego Programu Działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim w 2013 roku :

4.1. Inicjowanie warunków do aktywizacji zawodowej, zapobiegania bezrobociu i jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych oraz rozwój rehabilitacji zawodowej.

Dla osiągnięcia powyższego celu trzeba było realizować takie zadania jak:

- promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym staży absolwenckich i praktyk zawodowych,
- działania poszerzające oferty szkoleniowe, dostosowane do wymogów rynku pracy,
- umożliwienie przekwalifikowania się i zdobycia odpowiedniego wykształcenia umożliwiającego podjęcie pracy,
- doradztwo i poradnictwo zawodowe,
- szkolenie służb zajmujących się rehabilitacją zawodową,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej,
- wspieranie pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne (informowanie o korzyściach płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych),
- upowszechnianie umiejętności autoprezentacji i aktywnego poszukiwania pracy przez młodzież niepełnosprawną,
- tworzenie i aktualizacja baz danych dotyczących problematyki niepełnosprawności ,
- zdobywanie kwalifikacji zawodowych dla absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów w formach pozaszkolnych,
- tworzenie zakładów aktywności zawodowej dla osób niepełnosprawnych jako kolejnego etapu przygotowującego do pracy.

Niepełnosprawność nie musi oznaczać końca życia zawodowego. Dla osób niepełnosprawnych praca jest najlepszym sposobem aktywnej rehabilitacji. Dlatego też Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinku wszelkimi siłami stara się ograniczyć bezrobocie wśród niepełnosprawnych. Cel ten realizowany był poprzez szereg działań, projektów i programów Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinku

Osoby niepełnosprawne skierowane przez PCPR do wsparcia w ramach różnych źródeł finansowania

Tabela nr 5

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU	Liczba osób ogółem	Kobiety	Wydatkowane środki z Funduszu Pracy	Wydatkowane środki z PFRON
Refundacja stanowiska pracy	3	-	60.000	-
Dotacje	4	1	80.000	-
Prace interwencyjne	19	13	92.728,00	-
Staż /osoby bezrobotne	84	52	596.730,25	-
Staż /osoby poszukujące	12	9	87967,10	-
Roboty publiczne	47	26	292.880,80	-
Szkolenia /osoby bezrobotne	45	31	109.430,42 Dz. 7.4	-
	3	1	8.588,67 Dz. 6.1.3	-
Prace społecznie użyteczne	15	9	15.403,44	-
Szkolenia /osoby poszukujące	18	12	28.885,51 Dz. 7.4	-
Badania lekarskie do szkolenia/poszukujący	1	-	-	100,00

Zespół Doradztwa Zawodowego przyjął 136 osób bezrobotnych i poszukujących pracy posiadających aktualne orzeczenie i stopniu niepełnosprawności w stopniach lekkim, umiarkowanym i znacznym. 92 osobom udzielono 92 porad indywidualnych w następujących obszarach: określeniu potencjału zawodowego, zainteresowań zawodowych, zdolności, umiejętności i preferencji zawodowych, mocnych i słabych stron oraz pomocy przy sporządzaniu planu rozwoju zawodowego.

Z dniem 1 kwietnia 2012 r. weszła w życie ustawa o języku migowym i innych środkach komunikowania się. W związku z powyższym Powiatowy Urząd Pracy wprowadził wymagane wskazania do urzędu.

W trakcie całorocznej pracy pośredników pracy zarówno dla pracodawców jak i dla osób bezrobotnych były udzielane informacje dotyczące istniejących form wsparcia dla tej grupy osób.

W roku 2013 pośrednictwo pracy wykonało wiele działań skierowanych do osób niepełnosprawnych. Każdy zarejestrowany bezrobotny lub poszukujący pracy posiadający stopień niepełnosprawności kontaktował się z pośrednikami pracy podczas zaplanowanych wizyt w urzędzie. Spośród 543 osób zarejestrowanych w ewidencji PUP Szczecinek na dzień 31.12.2013 r., 427 osób to osoby bezrobotne, a 116 osób to poszukujący pracy. Każda z tych osób miała co najmniej jedną wizytę u pośrednika pracy.

Do dyspozycji osób niepełnosprawnych było 115 ofert pracy niesubsydiowanych, gdzie pracodawcy ujęli stopień niepełnosprawności jako jedno z wymagań.

W celu umożliwienia skontaktowania się pracodawcom składającym oferty pracy z osobami niepełnosprawnymi zorganizowano 2 giełdy pracy, w których uczestniczyło 19 osób.

W ramach środków PFRON pośrednictwo pracy wystawiło 13 skierowań dla firm i jednostek samorządowych, które tworzyły stanowisko dla osób niepełnosprawnych. Dzięki decentralizacji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizuje samorząd powiatowy. W przypadku powiatu szczecineckiego, dużą część tych zadań starosta powierzył Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie. Zadania te realizowane były w oparciu o przyjęty przez Radę Powiatu Szczecineckiego i zaopiniowany przez Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2011-2015”.

- Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej

Pracodawca może uzyskać zwrot kosztów utworzenia miejsca pracy osoby niepełnosprawnej na podstawie umowy zawartej ze Starostą, ale tylko pod warunkiem, że zobowiąże się do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej przez okres co najmniej 36 miesięcy. Kwota zwrotu nie może przekroczyć piętnastokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na jedno tworzone stanowisko pracy.

W 2013 roku utworzono **9 nowych miejsc / stanowisk** pracy dla osób niepełnosprawnych. Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczone na to zadanie to kwota 447 550,00 zł

Z tego kwota 297.550,00 zł pochodziła z algorytmu wg. którego Powiat Szczecinecki otrzymuje środki finansowe z PFRON, a kwota 150 000,00 zł była kwotą uzyskaną z „Programu wyrównywania różnic między regionami” obszar G (umowa zawarta pomiędzy Powiatem Szczecineckim a oddziałem zachodniopomorskim PFRON.) Średnio na utworzenia jednego stanowiska przypadała kwota ok. 50 tys zł

- Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Mając na uwadze realizację działań w zakresie rehabilitacji społecznej w 2013 roku pracownicy PCPR w ścisłej współpracy wspólnie z przedstawicielami Powiatowej Społecznej Rady Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zorganizowali spotkania mające na celu inicjowanie działań w kierunku usprawnienia pomocy osobom niepełnosprawnym związanych z realizacją ustawowych zadań w sprawie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych. Pierwsze spotkanie odbyło się 15 lutego 2013 r. i dotyczyło wypracowania przez Radę stanowiska w sprawie zasad przyznawania dofinansowań (podziału środków na poszczególne zadania) na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2013 roku.

Rada mając na uwadze informacje o wysokości środków finansowych z PFRON na rok 2013 (data publikacji 07.02.2013 r.) zaproponowała następujący podział środków na poszczególne zadania w zakresie rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - 203.029,00 zł,
- dofinansowanie w barierach funkcjonalnych z przeznaczeniem na bariery techniczne, - 66.000,00 zł
- dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego oraz zaopatrzenia ortopedycznego i środków pomocniczych - 227.000,00 zł.

Rada zaproponowała, iż w przedmiotach i środkach których dofinansowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przekracza kwotę 1.000,00 zł to dofinansowanie tego przedmiotu przewidziano do wysokości 50% wnioskowanej kwoty oprócz dzieci oraz młodzieży uczącej się do 26 roku życia potwierdzonego zaświadczeniem o kontynuacji nauki.

Przy czym, kwota ta nie mogła przewyższać maksymalnego dofinansowania przyznawanego przez Centrum zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W sprzęcie rehabilitacyjnym dla indywidualnych osób niepełnosprawnych zmniejszono dofinansowania do 50% wnioskowanego przedsięwzięcia. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób prawnych i instytucji nieposiadających osobowości prawnej zostało wstrzymane. Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych – 31.700,00 zł. Wypracowano, iż dofinansowania zostaną przyznane wyłącznie za przedsięwzięcia obejmujące organizację imprez o charakterze integracyjnym w ramach sportu, kultury i rekreacyjnych z wyłączeniem imprez turystycznych (wycieczek) do wysokości 60 % przedsięwzięcia. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego 5.000,00 zł. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zlecanym przez samorząd powiatowy organizacjom pozarządowym i fundacjom - 10.000,00 zł.

Kolejne zorganizowane spotkanie w dniu 12 marca 2013 roku dotyczyło ustalenia zasad przyznawania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do uczestnictwa na turnusie rehabilitacyjnym w 2013 roku.

Z uwagi na znaczny niedobór środków Funduszu w danym roku w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie w/w dofinansowania Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych zaproponowała obniżenie wysokości dofinansowania, o 20 % kwot, o których mowa w § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz.1694 ze zm.)

Kolejne zorganizowane spotkania dotyczyły rozpatrywania złożonych wniosków osób niepełnosprawnych o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach poszczególnych zadań.

Nadmienić należy, iż efektem powyższych spotkań było wypracowanie stanowisk przez Powiatową Społeczną Radę do spraw Osób Niepełnosprawnych, które z kolei zostały przedstawione Radzie Powiatu Szczecineckiego i następnie zaakceptowane na Sesji Rady.

4.2. Rozwój rehabilitacji społecznej, integracja osób niepełnosprawnych w życiu publicznym i społecznym.

Poprzez realizację poniższych zadań realizowano powyższy cel:

- tworzenie i wspieranie warsztatów terapii zajęciowej
- promowanie wypoczynku i rehabilitacji poprzez uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych
- upowszechnienie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych
- likwidacja barier funkcjonalnych
- wspieranie przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, integracyjnych i rekreacyjnych niepełnosprawnych
- utworzenie i wspieranie działalności wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego
- ułatwienie korzystania ze środków komunikacji publicznej
- ułatwienie dostępu do informacji i porozumiewania się osób niepełnosprawnych
- podjęcie działań zmierzających do utworzenia bazy terapeutyczno-rehabilitacyjnej prowadzącej działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

4.2.1. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Na terenie Powiatu Szczecineckiego w roku 2012 funkcjonowały dwa warsztaty terapii zajęciowej – w Szczecinku prowadzony przez Stowarzyszenie „ATUT” oraz Barwicach, prowadzony przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach.

W roku 2012 objętych tą formą opieki było 70 podopiecznych (30 uczestników w Szczecinku i 40 w Barwicach). Kwota przeznaczona na to zadanie przez Powiat Szczecinecki ze środków PFRON, wynosiła w roku 2012 – 1 035 720,00zł.

W roku sprawozdawczym Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pokrywał w 90% środki finansowe na prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej. Do tej kwoty Powiat Szczecinecki z własnych środków dofinansował działalność warsztatów kwotą 57.540,00 zł. Pozostałą kwotę - wsparcie finansowe, WTZ-ty otrzymały od samorządów gminnych (Miasta Szczecinka i Gminy Barwice). – kwota 58.220,00 zł. Razem samorządy dołożyły do funkcjonowania warsztatów kwotę 115.760,00

4.2.2. Realizacja Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Na rzecz niepełnosprawnych Powiat szczecinecki korzysta również z innych funduszy niż PFRON i FS. Realizowane są różne zadania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki, jest jednym z programów finansowanych z Funduszy Europejskich realizowanych w Polsce w latach 2007–2013. Jest to program, w ramach którego m.in. organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy, jednostki administracji samorządowej i rządowej mogą realizować projekty przyczyniające się do zwiększenia kompetencji osób pracujących i prowadzących działalność gospodarczą, aktywizacji osób bezrobotnych, zwiększenia poziomu kształcenia, rozwoju ekonomii społecznej, wspierające osoby znajdujące się w trudnej sytuacji (np. niepełnosprawni, imigranci), czy ułatwiające rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Program Kapitał Ludzki to jeden z 6 programów krajowych Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia. Finansowany jest ze środków Europejskich – z Europejskiego Funduszu Społecznego (85%) oraz ze środków budżetu państwa (15%). Budżet całego Programu wynosi 11 420 207 059,00 EUR.

Dokument prezentujący założenia, cele, rodzaje wsparcia w ramach POKL został zatwierdzony przez Komisję Europejską 28 września 2007 r. Od tego momentu Program jest realizowany w dwóch podstawowych trybach: systemowym, gdzie projekty realizują z góry ustalone podmioty, takie jak organy administracji rządowej oraz konkursowym, w ramach którego o dofinansowanie mogą ubiegać się wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych. Pierwsze wydatki kwalifikowane w ramach POKL mogły być realizowane od 1 stycznia 2007 r., a datą końcową kwalifikowalności wydatków, a więc i trwania projektów jest 31 grudnia 2015 r.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej, a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych. Program Kapitał Ludzki jest wdrażany na poziomie centralnym (Priorytety I – V) oraz na poziomie regionalnym (Priorytety VI – IX).

Projekt systemowy realizowany był w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczecinku, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Barwicach, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Białym Borze, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grzmiącej oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinku. PCPR jako lider powyższego projektu odpowiadał za zarządzanie, organizację, nadzór i koordynację projektu.

Do powyższego projektu systemowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku przystąpiło po raz szósty. W trakcie realizowanych projektów od 2008 roku z różnych form wsparcia skorzystało 940 osób z tego 380 niepełnosprawnych.

Głównym celem realizowanego przez PCPR projektu, jak w latach poprzednich było zwiększenie aktywności zawodowej, integracji ze społeczeństwem oraz podniesienie u beneficjentów jakości życia pozwalającego im uniknąć wykluczenia społecznego.

W ramach projektu systemowego w roku 2013 zorganizowano:

- *Szkolenia i warsztaty z zakresu komunikacji interpersonalnej,*

Przebieg tej formy warsztatów miał charakter wyjazdowy dla każdej z czterech grup. Uczestnicy nabyli nowe umiejętności i kompetencje społeczne budowania i utrzymywania więzi emocjonalnych z innymi ludźmi oraz adoptowania się do innego otoczenia. Warsztaty odbyły się nad morzem w miejscowości Dźwirzyno w hotelu Geovita. W warsztatach wzięło udział 68 osób.

- *Warsztaty podniesienia samooceny w ramach aktywizacji życiowej,*

Prowadzone przez wysoko wykwalifikowanych psychologów. Głównym celem tych warsztatów było nabycie przez uczestników nowych umiejętności i kompetencji życiowych, a w szczególności praca nad swoimi słabościami w sytuacji utraty wiary we własne możliwości czy niskiej samooceny.

- *Treningi asertywności i radzenia sobie ze stresem,*

Trening poruszał zagadnienia dotyczące porozumiewania się z drugim człowiekiem przy zachowaniu własnych poglądów i prawa do powiedzenia nie. Z tej formy skorzystało 76 beneficjentów.

- *Warsztaty podniesienia samooceny dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,*

Ten rodzaj warsztatów zorganizowano dla wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Jana Brzechwy w Szczecinku. Cykl warsztatów był skierowany na pracę nad własnymi słabościami i utraty wiary we własne możliwości. Kształtowały umiejętności rozpoznawania swoich mocnych stron, zwiększenia samodzielności i poprawy swojego wizerunku.

- *Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego i zajęć rehabilitacyjnych*

Szczególnie ważnym elementem działań projektowych skierowanych do osób niepełnosprawnych była realizacja instrumentów aktywizacji zawodowej w formie zajęć i turnusów rehabilitacyjnych. Z tego rodzaju wsparcia skorzystało 54 beneficjentów.

Osoby które dostały dofinansowanie z PFRON mogły liczyć na dofinansowanie turnusu ze środków projektu w kwocie 1000 zł.

- *Szkolenia zawodowe dla osób niepełnosprawnych i młodzieży usamodzielnianej*

- *Kursy na prawo jazdy w których uczestniczyło 30 osób, kurs języków obcych 19 osób oraz kurs obsługi komputera 29 osób*

- *Wycieczki kulturalno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i młodzieży usamodzielnianej*

Grupa 45 osób uczestniczyła w dwudniowej wycieczce do Trójmiasta i na Hel oraz w jednodniowej wycieczce do Ciechocinka i Torunia gdzie na zakończenie wszyscy udali się na występ Kabaretu Paranienormalni.

- *Prowadzono doradztwo zawodowe,*

Warsztaty dotyczyły kompetencji i predyspozycji zawodowych, umiejętności pisania CV oraz poszukiwania pracy. W zajęciach tych uczestniczyło 75 osób.

- *Zorganizowano trening kulturalno-integracyjny oraz zdrowego trybu odżywiania.*

Odbyło się to w formie pikniku integracyjnego dla osób niepełnosprawnych i młodzieży usamodzielnianej. Dla uczestników przygotowano wiele atrakcji w formie zabawy, dobrą muzykę i smaczne jedzenie.

Drugi projekt realizowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie którego jesteśmy liderem wraz z Powiatowym Urzędem Pracy jako partner, to projekt konkursowy pn. „Aktywizacja osób niepełnosprawnych na terenie powiatu szczecineckiego”. W projekcie bierze udział 60 osób

Głównym celem projektu jest nabycie przez niepełnosprawnych umiejętności społeczno-zawodowych w zakresie aktywnego poszukiwania zatrudnienia i powrotu na rynek pracy. W 2013 w ramach projektu konkursowego w PCPR zrealizowano takie zadania jak:

- warsztaty umiejętności społecznych,
- warsztaty umiejętności życiowych,
- porady psychologiczne,
- warsztaty wizażu,
- warsztaty doradztwa zawodowego,

Projekt „Szansa” realizowany przez MOPS Szczecinek realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Jego celem jest upowszechnianie pracy socjalnej oraz zwiększenie szans na integrację społeczną, zawodową i bezrobotnych, poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej, nieradzących sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niepełnosprawnych i młodzieży w wieku 15-24 lata.

Projekt obejmował 94 klientów ośrodka zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szczególności długotrwale bezrobotnych. Ponadto odbiorcami tegorocznej edycji projektu były rodziny w kryzysie, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad osobami zależnymi oraz młodzież w wieku 15-25 lat. Ponadto ze wsparcia korzystało 12 uczestników kontynuujących udział w Projekcie z roku ubiegłego.

Projekt realizowany był za pomocą dwóch narzędzi:

- 1) kontraktu socjalnego - 50 osób,
- 2) Programu Aktywności Lokalnej – 44 osoby (w tym osoby kontynuujące udział w Projekcie).

W 2013 r. w ramach kontraktu socjalnego Beneficjenci skorzystali z następujących instrumentów aktywnej integracji:

- zajęcia Klubu Integracji Społecznej – 40 osób,
- kursy zawodowe – 40 osób,
- indywidualne spotkania z psychologiem – 50 osób,
- turnusy rehabilitacyjne – 10 osób,
- ćwiczenia usprawniające psychoruchowo i zajęcia rehabilitacyjne – 10 osób,
- wsparcie asystenta rodziny – 5 rodzin.

W ramach realizacji Programu Aktywności Lokalnej zastosowano następujące narzędzia aktywnej integracji:

- indywidualne spotkania z psychologiem – 12 osób,
- zajęcia warsztatowe w ramach treningów kompetencji społecznych – 12 osób,
- zajęcia warsztatowe dla uczestników Programu „Klub Młodzieżowy” – 14 osób,
- wsparcie asystenta rodziny – 5 rodzin,
- zajęcia w ramach Programu Klub Młodzieżowy – 43 osoby (w tym osoby z otoczenia uczestników Projektu)
- badania profilaktyczne przeprowadzane w związku z możliwością podjęcia zatrudnienia - 40 osób.
- w ramach wkładu własnego zasiłki celowe dla 62 osób, na łączną kwotę 42 160,00 zł.

W celu aktywizacji mieszkańców osiedla socjalnego prowadzono działania o charakterze środowiskowym, które zakończone zostały Piknikiem Sąsiedzkim. Odbiorcami działań środowiskowych było ok. 150 mieszkańców miasta.

4.2.3. Promowanie wypoczynku i rehabilitacji poprzez uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

Osobie niepełnosprawnej oraz jej opiekunowi przysługuje raz w roku dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym.

Ilość osób korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w roku 2013 oraz kwota wydatkowanych środków

Tabela nr 6

Kategoria osób	Ilość przyznanych dofinansowań	Kwota świadczeń (zł.)
Dorośli niepełnosprawni	101	72 810
Opiekunowie osób dorosłych	24	12 658
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	94	74 192
Opiekunowie dzieci i młodzieży	81	42 843
Razem	300	202 503

4.2.4. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W roku 2013 przeznaczono na zadania związane z likwidacją barier funkcjonalnych kwotę 65 850,00 zł. i wydatkowano ją w 100%. Zrealizowano 22 wnioski o likwidację barier technicznych. Nadmienić należy, że ze względu na ograniczone środki finansowe bariery architektoniczne i w komunikowaniu się zostały wstrzymane.

Wśród dofinansowań w ramach barier technicznych znalazły się między innymi:

- Schodolaz kroczący- transporter schodowy
- Łóżko rehabilitacyjne DALI
- Podnośnik wannowy dla osób niepełnosprawnych SONARIS

Nadmienić należy, że w ramach zawartych 22 umów na realizację zadań w zakresie barier technicznych 6 z nich dotyczyło dzieci i młodzieży, 16 osób dorosłych w tym 10 kobiet.

Ilość osób korzystających z likwidacji barier oraz wysokość środków wykorzystanych na ten cel w roku 2013.

Tabela nr 7

L P	Rodzaj likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych	Wnioski przyjęte w 2013 roku		Wnioski zrealizowane w 2013	
		Liczba osób	Kwota w zł wnioskowana	Liczba osób	Kwota w zł wydatkowana
1	Bariery architektoniczne	0	0	0	0
2	Bariery w komunikowaniu się	0	0	0	0
3	Bariery techniczne	23	78 065	22	65 850
OGÓŁEM		23	78 065	22	65 850

4.2.5. Dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze przedmioty ortopedyczne oraz sprzęt rehabilitacyjny

Niewątpliwie najpoważniejszym problemem minionego roku okazała się niekorzystna sytuacja finansowa Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Wypłata dofinansowań na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze nie były prowadzone przez Centrum od połowy roku 2013, co spowodowało również znaczne zmniejszenie ilości składanych wniosków o refundację.

Na to zadanie w roku 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku rozdysponowało kwotę 220.214,06 zł dla 404 mieszkańców powiatu. Na ww. zadanie złożono 635 wniosków na kwotę 403.559,11 zł.

Stan złożonych wniosków w ramach omawianego zadania, szczegółowo przedstawia poniższa tabela. Dokonana analiza pozwala na zobrazowanie liczby osób, które ubiegały się o dofinansowanie ze względu na miejsce zamieszkania.

W porównaniu z latami ubiegłymi od 2009 – 2013 roku ilość składanych wniosków na dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przedstawiała się następująco

2009 – 513

2010 – 479

2011 – 713

2012 – 854

2013 - 635

W 2013 roku nie zostało zrealizowanych 230 wniosków osób niepełnosprawnych opiekujących na kwotę 183345,05 zł. Osoby kwalifikujące się do otrzymania dofinansowania mogły te wnioski złożyć w roku 2013.

Wnioski złożone przez gminy na dofinansowanie środków ortopedycznych i pomocniczych w 2013 roku

Tabela nr 8

MIASTO GMINA	DZIECI I MŁODZIEŻ*	OSOBY DOROSŁE	RAZEM ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW
MIASTO SZCZECINEK	21	344	365
GMINA SZCZECINEK	17	64	81
MIASTO I GMINA BORNE SULINOWO	0	119	119
MIASTO I GMINA GRZMIĄCA	7	16	23
MIASTO I GMINA BIAŁY BÓR	5	9	14
MIASTO I GMINA BARWICE	8	25	33
RAZEM	58	577	635

* młodzież do 26 roku życia ucząca się.

Złożone wnioski i refundacje z zakresu dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2013 roku dotyczyła w głównej mierze:

- ❖ pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu, worki stomijne, wkładki anatomiczne,
- ❖ aparatów słuchowych z wkładkami usznymi,
- ❖ system FM
- ❖ szkła okularowe do blizy i dali, soczewki kontaktowe, epiproteza oka,
- ❖ aparaty tulejkowe na podudzie, ortezy na udo i goleń oraz stabilizatory kolan,
- ❖ materac przeciwodrażynowy, poduszki przeciwodrażynowe,
- ❖ obuwiu ortopedyczne,
- ❖ protezy kończyn dolnych,
- ❖ rurka trachostomijna,
- ❖ wózki inwalidzkie w tym specjalistyczne
- ❖ pionizator;

Sposób rozpatrzenia złożonych wniosków osób ubiegających się o dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne

Tabela nr 9

Lp.	Sposób rozpatrzenia złożonego wniosku	Liczba osób	Kwota
1.	Udzielono dofinansowania	404	220 214,06 zł
2.	Nie udzielono dofinansowania*	230	183 345,05 zł
3.	Rezygnacja z ubiegania się o dofinansowanie	1	1 610,00 zł
OGÓŁEM		635	403 559,11 zł

Powodami dla których nie udzielono dofinansowania to zgon wnioskodawców, brak ważnego dokumentu potwierdzającego status osoby niepełnosprawnej, przekroczenie kryterium dochodowego, a także niedobór środków finansowych.

W roku 2013 na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wydatkowano o 126 827,32 zł mniej niż w 2012 roku.

Liczby złożonych wniosków na dofinansowanie dla poszczególnej kategorii.

Tabela nr 10

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	złożone wnioski	635
2	wypłacone dofinansowania	404
3	dla dzieci i młodzieży	36
4	dla kobiet	205
5	dla mieszkańców wsi	84

W okresie sprawozdawczym o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego ubiegało się 5 osób niepełnosprawnych. W ramach tego zadania przyznano dofinansowanie dla wszystkich 5 wnioskodawców na łączną kwotę 12.700,17 zł, W ramach tego zadania przyznano dofinansowanie dla wszystkich 5 wnioskodawców na łączną kwotę 12.699,76 zł, w tym dla jednego dziecka na kwotę 167,40 zł. Wysokość dofinansowania wyniosła do 60% wartości przedsięwzięcia.

Szczegółowe dane do przyznanych dofinansowań na zakup sprzętu rehabilitacyjnego w 2013 roku

Tabela nr 11

	Ilość złożonych wniosków	Przyznana kwota dofinansowania	Kwota wypłacona	Zamieszkanie	
				Miasto	Wieś
DZIECI	1	167,40 zł	167,40 zł	0	1
KOBIETY	2	444,00 zł	444,00 zł	1	1
MĘŻCZYŹNI	2	12 088,36 zł	12 088,36 zł	2	0
RAZEM	5	12 699,76 zł	12 699,76 zł	3	2

Zbyt małe środki finansowe otrzymane z PFRON nie pozwoliły na zaspokojenie w 100% potrzeb mieszkańców powiatu szczecineckiego w zakresie zwrotu środków finansowych za zakupione środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne.

Ilość osób korzystających z dofinansowania do przedmiotu ortopedycznego, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego w roku 2013

Tabela Nr 12

RODZAJ ZADANIA	ILOŚĆ OSÓB/INSTYTUCJI WYPŁACONYM DOFINANSOWANIA	WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	405	220.214,06 zł
Sprzęt rehabilitacyjny dla osób indywidualnych	5	12 699,76 zł
Sprzęt rehabilitacyjny dla instytucji	0	0,0 zł
RAZEM	410	232.913,82 zł

4.2.6. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika

Wysokość dofinansowania usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

W roku 2013 przeznaczono na zadanie związane z dofinansowaniem usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika 523,46 zł i wydano ją w 100%.

Na w/w zadanie złożono 2 wnioski na kwotę 663,46 zł z czego wyłącznie jeden został pozytywnie rozpatrzony.

4.2.7. Działania w zakresie dofinansowania do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.

Co roku stowarzyszenia działające na terenie powiatu szczecineckiego na rzecz osób niepełnosprawnych organizują różnego rodzaju imprezy integracyjne i wycieczki dla swoich podopiecznych.

W ramach tego zadania do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło 11 wniosków na łączną kwotę w wysokości 49 761,00 zł. Natomiast w roku 2012 na ten cel przeznaczono kwotę 33 287,86 zł. Zawarto 7 umów z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Przykładowe imprezy to: imprezy integracyjne o charakterze integracyjno - sportowym czy kulturalnym.

Łącznie stowarzyszenia i instytucje poprzez te działania objęły wsparciem 1 105 osób z czego 305 osób to mieszkańcy wsi.

Dofinansowania sportu, kultury, turystyki i rekreacji w roku 2013 r.

Tabela Nr 13

Lp.	Nazwa jednostki ubiegającej się o dofinansowanie	Kwota przyznanego dofinansowania	Kwota wypłacona
1.	Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych Ul. Al. Wojska Polskiego 91/93 70-481 Szczecin	2 328,00 zł	2 328,00 zł
2.	Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski Ul. 9-go Maja 12/1 78-400 Szczecinek	990,00 zł	990,00 zł
3.	Przedszkole Niepubliczne Integracyjne MIŚ Ul. Grudziądzka 78-400 Szczecinek	17 219,75 zł	17 219,75 zł
4.	Stowarzyszenie „Wyprzedzić czas” Ul. Szpitalna 5 78-449 Borne Sulinowo	6 000,00 zł	6 000,00 zł
5.	Cukiernicz Społdzielna Inwalidów Słowianka Ul. Harcerska 42 78-400 Szczecinek	2 160,00 zł	1 638,11 zł
6.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Promyk Nadziei” Ul. Al. Niepodległości 3a/3 78-449 Borne Sulinowo	2 760,00 zł	2 760,00 zł
7.	Stowarzyszenie ATUT Ul. Połczyńska 2a 78-400 Szczecinek	2 352,00 zł	2 352,00 zł
8.	RAZEM:	33 809,75 zł	33 287,86 zł

4.3.Organizowanie środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom

Środowiskowe wsparcie i pomoc społeczną można było realizować poprzez:

- diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie dotyczącym potrzeb infrastruktury i pomocy społecznej
- organizacja systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych (prawne, psychologiczne, medyczne)
- bieżące poradnictwo i doradztwo
- szkolenie pracowników pomocy społecznej w zakresie problemów związanych z niepełnosprawnością
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem poprzez pracę socjalną

- osłona socjalna wynikająca z przepisów ustawy o pomocy społecznej
- tworzenie i rozwój asystentury osób niepełnosprawnych
- promowanie wymiany doświadczeń dotyczących sposobów realizacji praw osób niepełnosprawnych
- propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych i ich wkładu w tworzenie pozytywnego i przyjaznego środowiska powiatu szczecineckiego

Działania powyższe realizowane były przez partnerów programu, poprzez działania opisane powyżej w dziale rozwoju rehabilitacji społecznej. Ponieważ nie można rozdzielić stricte działań wsparcia i pomocy społecznej od działań w rozwoju rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, więc działania opisano powyżej. Oparte były one na Środowiskowych Domach Pomocy Społecznej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, dofinansowaniu do sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych oraz na działaniu pracowników socjalnych jak i wolontariuszy.

4.4. Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych

Gwarantowanie przestrzegania praw osobom niepełnosprawnym można realizować poprzez:

- stworzenie bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego dla osób niepełnosprawnych / punkty konsultacyjne,
 - przeciwdziałanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych w codziennym życiu,
 - zwiększenie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności,
 - zapewnienie pełnej opieki w ośrodkach stacjonarnych,
- Ośrodki Pomocy Społecznej były zaangażowane w realizację programów i projektów socjalnych dla niepełnosprawnych.

Ośrodki Pomocy Społecznej oraz różne stowarzyszenia i fundacje były zaangażowane w realizację programów i projektów socjalnych. Fundacje i stowarzyszenia miały również zlecane przez ośrodki pomocy społecznej zadania w zakresie świadczeń socjalnych.

Stowarzyszenie „ATUT” z siedzibą w Szczecinku.

Organizowało i świadczyło usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie miasta Szczecinek. Usługi świadczone są w celu zapewnienia wsparcia i umożliwienia funkcjonowania osobom, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a które są tej pomocy pozbawione, by jak najdłużej pozostawały w miejscu zamieszkania, we własnym środowisku życia.

W 2013 r. łącznie wykonano 31 558 godz. usług. Całkowity koszt świadczonych usług wyniósł 600 000 zł. Do realizacji zadania Stowarzyszenie zatrudniało 20 opiekunek, pracę opiekunek wspierały 4 osoby bezrobotne w ramach prac społecznie-użytecznych.

Z usług opiekuńczych korzystało średnio miesięcznie 95 podopiecznych. Odpłatność klientów za jedną godz. usług wynosiła 12 zł i była zróżnicowana ze względu na dochód i sytuację życiową klienta.

W ramach realizacji powierzonego zadania w 2013 r. wypożyczano sprzęt pomocniczy i rehabilitacyjny klientom usług oraz zorganizowano akcje „Sprzątanie grobów” i „Gwiazdka dla Seniora” przy wsparciu 22 uczniów z wolontariatu akcyjnego.

Stowarzyszenie organizowało i świadczyło specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na terenie miasta Szczecinek.

Decyzję administracyjną w formie specjalistycznych, usługi opiekuńcze uzyskiwały 24 osoby, łączna liczba usług zrealizowanych przez podmiot wyniosła 6 394 godz.

Z usług korzystało średnio miesięcznie 18 podopiecznych. Usługi świadczone były przez 4 opiekunki i 4 specjalistów z zakresu psychologii i rehabilitacji ruchowej. Usługi obejmowały m.in. uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb, pielęgnację, wspieranie i pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu. Całkowity koszt realizacji zadania w okresie od I do XII.2013 r. wyniósł 145 000 zł. i finansowany był z dotacji wojewody zachodniopomorskiego. Odpłatność klientów za jedną godz. usług wynosiła 21 zł (01.01.2013 r.–31.03.2013 r.), 23 zł (01.04.2013 r.–31.12.2013 r.) i była zróżnicowana ze względu na dochód i sytuację życiową klienta.

Fundacja „Przystań” w Szczecinku prowadzi Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień” dla osób starszych i niepełnosprawnych. W 2013 r. decyzją administracyjną na pobyt w Domu posiadało 52 seniorów, w tym 45 kobiet i 7 mężczyzn. W ośrodku wsparcia realizowano:

- stacjonarną usługę opiekuńczą wraz z posiłkiem – 1 decyzja,
- terapię zajęciową, wsparcie i aktywizację społeczną z posiłkiem - 30 decyzji,
- terapię zajęciową, wsparcie i aktywizację społeczną – 12 decyzji,
- posiłek – 9 decyzji,
- posiłek z dowozem – 62 decyzje.

W okresie od września do listopada 2013 r. pracownicy Komendy Powiatowa Policji w Szczecinku przeprowadzili z seniorami program prewencyjny pod hasłem „Bezpieczny senior”. W ramach programu odbyły się 4 spotkania, których celem było uwrażliwienie starszych osób na różnego typu przestępstwa; szkolenie z samoobrony (techniki Krav Magi); debata społeczna; zwiedzanie nowej siedziby szczecineckiej Policji.

Seniorzy wzięli udział w projekcie społeczno-edukacyjnym pn. „Sztafeta zdrowia 2013”, którego celem była popularyzacja właściwych zachowań zdrowotnych, poprawa świadomości zdrowotnej mieszkańców Szczecinka, prezentacja funkcjonujących na terenie naszego miasta podmiotów świadczących usługi zdrowotne i społeczne, wspólne działania seniorów i juniorów na rzecz zdrowia i zdrowych relacji międzypokoleniowych oraz promocja aktywności fizycznej.

W 2013 roku Fundacja aktywizowała seniorów w ramach 4 klubów, w tym: 3 Kluby Seniora – „AS”, „AS II” i „Megabajty” – zrzeszające łącznie w ciągu roku 59 osób oraz Klub AFA dla 9 członków i grupa wsparcia dla 10 opiekunów. W ramach spotkań klubów prowadzone były różne formy terapii zajęciowej. Klubowicze brali udział w wybranych projektach, imprezach i uroczystościach, wyjazdach i wycieczkach, ofertach kulturalnych i rekreacyjnych.

Dotacja miasta Szczecinek na realizację zadania wyniosła 307 041,41 zł.

Fundacja pozyskała w 2013 roku dodatkowe środki finansowe na działania na rzecz seniorów, dzięki dotacjom zrealizowano 3 projekty: przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów „Seniorzy na czasie”; pomoc i wsparcie dla osób z afazją oraz ich rodzin „Klub AFA”; edukacja i turystyka „Poznajmy szlaki drogi św. Jakuba”.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Walentyńka” w Szczecinku prowadzi ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przeznaczony jest dla 50 osób przewlekłe chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie. W analizowanym okresie decyzją administracyjną przyznającą miejsce i możliwość korzystania z terapii w ŚDS otrzymało 65 osób tj. 21 kobiet i 44 mężczyzn; średnia frekwencja na zajęciach wynosiła 58%.

ŚDS świadczy usługi osobom z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej oraz integracji społecznej.

W minionym okresie domownicy uczestniczyli w: terapii zajęciowej, indywidualnych i grupowych treningach, terapii ruchowej; korzystali z usług: psychologa, psychiatry i pracownika socjalnego, a ramach aktywizacji zawodowej brali udział w: praktykach zawodowych w Fundacji im. Karłowicza w Juchowie, projekcie szkoleń zawodowych „Energia Osób Niepełnosprawnych”, spotkaniach Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy.

Ośrodek wsparcia prowadził również grupę wsparcia dla rodzin i opiekunów osób chorych na Alzheimera, a w ramach profilaktyki zdrowia psychicznego zorganizowano spotkania psychoedukacyjne z młodzieżą z Gimnazjum Nr 1 i 3 w Szczecinku.

Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem zleconym z zakresu administracji, którego koszt porywa się z dotacji wojewody - w 2013 r. dotacja na realizację tego zadania wyniosła 529 340 zł.

Noclegownia Miejska w Szczecinku jest jednym z elementów działających w obszarze pomocy społecznej. Przeznaczona jest wyłącznie dla mężczyzn i mieści się w budynku MOPS Szczecinek przy ul. Wiejskiej 4. Dysponuje 14 stałymi miejscami noclegowymi, w sytuacjach szczególnych liczba miejsc może być zwiększona do 20.

W okresie sprawozdawczym z pobytu w noclegowni korzystało 71 bezdomnych mężczyzn, w tym 24 z noclegów okresowych i 47 osób z noclegów doraźnych.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej z osobami bezdomnymi uzyskano następujące efekty:

- 3 osoby uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i uprawnienia do zasiłku stałego,
- 1 osoba podjęła zatrudnienie w ramach prac społecznie-użytecznych,
- 2 środowiska powróciły do domu rodzinnego,
- 4 osoby zamieszkały w ośrodkach dla osób bezdomnych, prowadzonych przez stowarzyszenia i samodzielnie ponoszą koszty utrzymania w placówkach,
- 3 osoby wyprowadziły się na stancję,
- 5 osób zarejestrowało się w Powiatowym Urzędzie Pracy, uzyskując status osoby bezrobotnej,
- 3 osoby podjęły zatrudnienie w formie umowy o pracę,
- 7 osób podjęło leczenie odwykowe, w tym 3 utrzymują abstynencję.

Ponadto w ramach pracy socjalnej z osobami bezdomnymi przebywającymi w pustostanach, altankach działkowych i na dworcu PKP podjęto działania aktywizujące, ukierunkowane na:

- uzyskanie dokumentu tożsamości,
- wydanie decyzji uprawniającej do świadczeń zdrowotnych,
- ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- motywowanie do zabiegania o tzw. „dach nad głową” w schroniskach dla osób uzależnionych i bezdomnych,
- korzystanie z usług świadczonych w Punkcie Pomocy Bezdomnym i Potrzebującym w Domu „Zacisze”.

Dom Dla Bezdomnych „Zacisze” jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu miejskim, prowadzącym miejsca całodobowe okresowego pobytu, mieści się w Szczecinku przy ul. Wodociągowej 6A. Dom przeznaczony jest dla pełnoletnich osób bezdomnych i rodzin, w tym z dziećmi. W okresie sprawozdawczym miejsce w Domu uzyskało łącznie 14 osób w tym 5 dzieci oraz 5 środowisk doświadczających problemu przemocy domowej.

W skład Domu wchodzi również Punkt Pomocy Bezdomnym i Potrzebującym w którym świadczone następujące formy pomocy:

- wydawanie gorących posiłków – wydano 10 665 porcji,
- wydawanie suchego prowiantu – wydano 1918 porcji,
- usługi higieniczne:
- kąpiel - 659 usług,
- golenie - 272 usługi,

- strzyżenie – 150 usług,
- pobyt w świetlicy – średnio 5 osób dziennie,
- zorganizowanie Świąt Wielkanocnych – udział wzięło 38 osób,
- zorganizowanie poczęstunku Wigilijnego i paczek – udział wzięło 39 osób,
- wydawanie odzieży – wydano 491 kompletów odzieży,
- pomoc przedmedyczna – skorzystało 29 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku organizował i realizował sam oraz przy pomocy wolontariuszy wiele projektów, programów i akcji dla osób które nie są w stanie samodzielnie pokonać trudności życiowych.

4.5. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie kształcenia i dostępu do edukacji.

W zakresie edukacji i kształcenia wyrównywanie szans kształtowano poprzez:

- umożliwienie równego dostępu do szkół i instytucji kulturalno-oświatowych,
- systematyczna diagnoza dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i ich specyficznych potrzeb edukacyjnych
- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży akceptowanych społecznie postaw i zachowań sprzyjających integracji poprzez realizację odpowiednich programów wychowawczych
- zapewnienie możliwości realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych dla dzieci z wadami wzroku, słuchu, zaburzeniami rozwoju mowy, zaburzeniami rozwoju ruchowego, rozwoju psychicznego,
- podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i transportowych ograniczających dostęp do placówek oświatowych
- stwarzanie możliwości kontynuowania nauki dla uczniów szkół specjalnych i integracyjnych
- stwarzanie warunków do kształcenia dzieci niepełnosprawnych w szkołach masowych.
- doksztalcanie kadry pedagogicznej, rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych dzieci w zakresie pedagogiki specjalnej oraz metod pracy z osobami niepełnosprawnymi.

4.6. Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych jest głównym kierunkiem w realizacji profilaktyki i oświaty zdrowotnej.

W realizację Powiatowego Programu Działań na Rzecz Niepełnosprawnych doskonale wpisują się działania realizowane w szkołach. Z zebranych informacji podjęto następujące działania w szkołach ponadgimnazjalnych:

- w I Liceum Ogólnokształcącym im. Ks. Elżbiety w Szczecinku:

1. Realizacja zajęć wg. scenariusza „Czy naprawdę jesteśmy inni”.
2. Współpraca szkolnego PCK z Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Szczecinku.

- w Zespole Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Szczecinku:

1. Upowszechnianie umiejętności autoprezentacji i aktywnego poszukiwania pracy przez młodzież niepełnosprawną, poprzez kształtowanie umiejętności autoprezentacji, konstruowania CV.

2. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie dotyczącym pomocy społecznej i poradnictwa, poinformowanie rodziców o możliwości uzyskania porady psychologa i pedagoga – spotkania z rodzicami, organizacja systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych, opiniowanie wniosków o pomoc socjalną np. realizowanie programu „Wyprawka szkolna”.
 3. Udział w X Jarmarku Twórczości Osób Niepełnosprawnych.
 4. Pomoc w XI Turnieju Pływackim Osób Niepełnosprawnych „Skok do wody”
 5. Udział w X Europejskim Festiwalu Filmowym „Integracja Ja i TY”
 6. Przystosowanie ciągów komunikacyjnych w internecie ZS nr 1 dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
 7. Analiza dokumentacji szkolnej uczniów, rozmowy indywidualne, dostosowanie wymagań do indywidualnych potrzeb ucznia, powołanie zespołów ds. opracowania wielospecjalistycznego arkusza oceny funkcjonowania ucznia, indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego dla poszczególnych uczniów posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego zawierającego dostosowania wymagań zgodnie z zaleceniami poradni. Objęcie uczniów zajęciami rewalidacyjnymi.
 8. Zajęcia integracyjne w klasach pierwszych. Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce tolerancji wobec niepełnosprawnych.
 9. Podjęcie przez pedagogów studiów podyplomowych w zakresie diagnozy i terapii pedagogicznej.
 10. Współpraca z MOPS Szczecinek przy pomocy przedsięwziętej dla potrzebujących.
 11. Udział w programie „Gwiazdka dla seniora 2013”
- w Zespole Szkół nr 2 im. Ks. Wacława IV w Szczecinku:**
1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie poprzez zorganizowanie zajęć warsztatowych „Przemoc w rodzinie” prowadzonych przez przedstawiciela z Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej.
 2. Uczestnictwo pedagoga w grupach roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
 3. Stała współpraca pedagoga z przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny w ramach udzielania wsparcia uczniom dotkniętym przemocą.
 4. Konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla w/w uczniów i ich rodzin.
 5. Integracja grupy klasowej (klasy integracyjne) poprzez uczestnictwo w zajęciach integracyjno-adaptacyjnych klas pierwszych.
 6. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez zorganizowanie konferencji nt. „Stres i depresja – możesz ją pokonać”.
 7. Zbiórka zabawek i słodczy oraz uczestnictwo młodzieży w zabawie mikołajkowej w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym .
 8. Działalność wolontariuszy w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Atut:
 - Jarmark Twórczości Osób Niepełnosprawnych- pełnienie przez wolontariuszy funkcji opiekuna; szkoła z otrzymanych produktów przygotowała i wydawała posiłek .
 - Akcja „ Skok do Wody”- opieka nad osobami niepełnosprawnymi.
 9. Prowadzenie zbiórki nakrętek na rzecz niepełnosprawnego Tomasza Zygus.
 10. Propagowanie idei szacunku i tolerancji w ramach realizacji wychowania do życia w rodzinie - „Ludzie starzy, chorzy, niepełnosprawni”.
 11. Młodzież z technikum o profilu fryzjer strzygła mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie , uczestników zajęć Warsztatów Terapii Zajęciowej „ Atut” oraz Złotej Jesieni i Domu Samopomocy „ Walentynka”.
 12. Zorganizowanie pokazu fryzur i mody dla członków Stowarzyszenia Amazonek.

13. Uczniowie ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego uczestniczyli w warsztatach prowadzonych przez szkołę pt., „Piękniejsi mimo wszystko”. Był to cykl spotkań dotyczący pielęgnacji włosów, higieny, dbania o siebie ; zakończony pokazem mody i fryzur. Modelami byli uczniowie.
14. Stała współpraca z pracownikami socjalnymi z PCPR w celu wsparcia uczniów przebywających w rodzinach zastępczych oraz już usamodzielnionych .
15. Zapewnienie w/w uczniom oraz ich opiekunom wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa pedagogicznego.
16. W ramach rozwiązywania problemów uczniów przebywających w rodzinach zastępczych współpraca pedagoga z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, policją, z Ośrodkiem Uzależnień Patronka itp.
17. Uczestnictwo pedagoga w spotkaniach dotyczących oceny zasadności dalszego pobytu ucznia w rodzinie zastępczej.
18. Propagowanie idei wolontariatu wśród młodzieży, postaw prospołecznych:
 - udział w Programie Starszy Brat- Starsza Siostra
 - uczestnictwo w akcji „ Pola nadziei”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”
 - zbiórka funduszy i zakup bielizny na rzecz osób bezdomnych
 - zbiórka ozdób choinkowych, dekoracja Ośrodka dla Osób Bezdomnych „ Zacisze”, uczestnictwo w Wigilii
 - przygotowywanie i wydawanie kanapek dla osób bezdomnych
 - zbiórka słodczy, odzieży dla mieszkańców „ Zacisza”
 - pomoc w organizacji i przeprowadzeniu spektaklu teatralnego dla dzieci młodzieży z Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Rodzinie.
- **w Zespole Szkół nr 3 w Szczecinku**
 1. Współpraca z Środowiskowym Domem Samopomocy „Walentynka” w Szczecinku przy organizacji zawodów sportowych.
 2. Przystosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- **w Zespole szkół nr 5 w Szczecinku**
 1. Zajęcia profilaktyczne – spotkania z przedstawicielami policji, pogadanki podczas lekcji wychowawczych.
 2. Szkolenie dla nauczycieli dotyczące zadań szkoły w zakresie realizacji Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.
 3. Działania w ramach przedmiotu Podstawy Przedsiębiorczości, kształtowanie umiejętności poruszania się na rynku pracy, samoprezentacja, możliwości doksztalcania, zdobywania środków finansowych na rozpoczęcie działalności, konstruowanie CV.
4. Pełne uczestnictwo młodzieży niepełnosprawnej w życiu szkoły, angażowanie w działania kulturalne i naukowe. Stworzenie warunków nauki i rozwoju zgodnych z indywidualnymi potrzebami uczniów. Zajęcia integracyjne, lekcje wychowawcze poświęcone tematyce tolerancji dla niepełnosprawności.
5. Udział uczniów niepełnosprawnych w imprezach i wyjazdach organizowanych przez szkołę oraz instytucje pozaszkolne (wycieczki, wyjście do kina, spływ kajakowy, konkursy przedmiotowe szkolne i międzyszkolne)
6. Udział w konferencji organizowanej przez ZS nr 2 dotyczącej zdrowego stylu życia. Realizowanie projektu „ W zdrowym ciele, zdrowy duch”
7. Szkolenia BHP, realizacja programu „ Płytką wyobraźnia to kalectwo”
8. Spotkania z rodzicami, konsultacje z pedagogiem i psychologiem informowanie o możliwościach otrzymania wsparcia.
9. Analiza dokumentów, orzeczeń poradni psychologiczno - pedagogicznej

10. Zajęcia integracyjne, pogadanki na lekcjach wychowawczych, wspólne wyjazdy, ogniska, wyjścia integracyjne.
11. Indywidualne spotkania z psychologiem, budowanie poczucia wartości i podwyższanie samooceny uczniów niepełnosprawnych. Udział uczniów w imprezach organizowanych przez szkołę i instytucje pozaszkolne, w konkursach szkolnych, wycieczkach, ogniskach.
12. Bieżąca praca z rodzicami zastępczymi, poradnictwo, wsparcie psychologa i pedagoga. Sprawozdania z funkcjonowania uczniów przebywających w rodzinach zastępczych, cykliczne spotkania w PCPR w celu oceny sytuacji wychowawczej ucznia.

- w Zespole Szkół nr 6 im. St. Staszica w Szczecinku

1. Zajęcia z uczniami klas pierwszych i drugich na tematy problemów społecznych niepełnosprawności.
2. Analiza problemów występujących problemów społecznych i zdrowotnych uczniów. Opracowanie i wdrożenie wniosków do pracy z tymi uczniami.
3. Rada szkoleniowa poświęcona niepełnosprawnym, problemom społecznym i bezpieczeństwu w szkole.
4. Wolontariat uczniów we współpracy z MOPS Szczecinek.
5. Przystosowanie ciągów komunikacyjnych dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

- w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Jana Brzechwy w Szczecinku.

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym staży absolwenckich i praktyk zawodowych. Zatrudnienie pracownika na okres 10 m-cy w ramach aktywizacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu szczecineckiego w ramach POKL.
2. Zakup autobusu na rzecz osób niepełnosprawnych dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

X Europejski Festiwal Filmowy IntegracjaTy i Ja

W dniach 3-5 września 2013 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku było po raz trzeci organizatorem X Małego Europejskiego Festiwalu Filmowego „Integracja Ty i Ja”, którego motto brzmiało „Film – sztuka otwarta”. Inauguracją Festiwalu w szczecineckim kinie „Wolność” był koncert Laureatki II miejsca programu „The Voice of Poland” Pani Doroty Osińskiej.

Po koncercie odbyła się projekcja dwóch filmów: „Metr nad ziemią” reż. Tomasza Wiszniewskiego oraz „Ołówek” reż. Joanny Frydrych.

W drugim dniu festiwalu, który odbywał się również w szczecineckim kinie wyświetlono dwa filmy: „Cyrk motyli” reż. Joshua Weigel oraz „Droga do zrozumienia” reż. Marcina Kondraciuka. W tym dniu prezentowały się z programami artystycznymi Środowiskowe Domy Samopomocy ze Szczecinka, Bornego Sulinowa, Barwic i Turowa. Warsztaty Terapii Zajęciowej ze Szczecinka i Barwic oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Szczecinku. Śpiewały siostry Julia i Natalia Niedziela i Marcin Zająć. Wyświetlony został również reportaż o niepełnosprawności zrealizowany przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Barwicach. Zainteresowanie Festiwalem było ogromne, a sala kina była każdego dnia wypełniona po brzegi.

Ponadto drugiemu dniu Festiwalu towarzyszyły:

- prelekcja Stowarzyszenia Szczecineckich Amazonek,
- wystawa rękodzielnictwa WTZ i ŚDS,
- bezpłatne badanie słuchu, cukru i ciśnienia krwi uczestników Festiwalu.

Film „Ołówek” reż. Joanny Frydrych był wyświetlany również 4 września w godzinach wieczornych dla widzów Dyskusyjnego Klubu Filmowego.

W trzecim dniu Festiwalu odbyły się prelekcje w szkołach ponadgimnazjalnych oraz w zakładach pracy.

Wykłady na temat: „Każdy z nas może zostać osobą niepełnosprawną” przeprowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Przy okazji prelekcji młodzież ze Społecznego Towarzystwa Oświatowego i ZS nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej obejrzała filmy towarzyszące Festiwalowi.

Ponadto prelekcje na temat „Profilaktyki raka piersi” przeprowadziły Panie ze Stowarzyszenia Amazonek w Szczecinku w Powiatowym Urzędzie Pracy i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Mały Festiwal zorganizowali pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy z Samorządową Agencją Promocji i Kultury w Szczecinku.

„Tabor Świętego Mikołaja”

5 grudnia 2013 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było organizatorem imprezy „Tabor Świętego Mikołaja”. Występy artystyczne zapewniły dzieci będące pod opieką sekcji artystycznych, teatr z Krakowa oraz pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku. Po świetnej zabawie rozdano 300 paczek świątecznych dla dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz dzieci niepełnosprawnych będących pod opieką Centrum.

4.7. Tworzenie środowiska przyjaznego dla osób niepełnosprawnych

Tworzenie środowiska przyjaznego dla osób niepełnosprawnych realizowano poprzez:

- likwidacja barier komunikacyjnych,
- likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej,
- likwidacja barier transportowych,
- likwidacja barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych,
- system informacji o możliwościach korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego niezbędnego do funkcjonowania w społeczeństwie,
- zabezpieczenie możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się w terenie zabudowanym i niezabudowanym,
- działania zmierzające do umożliwienia zakupu z udziałem funduszu PFRON nowych środków transportu w miejsce wyeksploatowanych dla instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi,
- szkolenie pracowników administracji samorządowych oraz szkół z komunikacji alternatywnej np. języka migowego.

Pilotażowy y program „ Aktywny samorząd” w 2013 r.

Celem strategicznym programu „Aktywny samorząd” w roku 2013 była kontynuacja umożliwienia samorządom włączenia się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie miały uzupełnić plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Program obejmował następujące obszary wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- 1) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:
 - **Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - **Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- 2) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - **Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - **Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- 3) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - **Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - **Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- 4) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

I. Podział środków planowanych w 2013 roku na program „Aktywny samorząd”

Łączna kwota środków finansowych przyznanych przez PFRON w 2013 roku wynosi **206 505,08 zł** (słownie: dwieście sześć tysięcy pięćset pięć złotych 08/100), w tym na realizację:

- a) Modułu I w wysokości **112 007,49 zł** (słownie: sto dwanaście tysięcy siedem złotych 49/100), z czego na realizację wydatków:
 - bieżących w ramach: Obszaru A – zadanie 2, Obszaru B – zadanie nr 2 i Obszaru D – kwota **5 016,00 zł** (słownie: pięć tysięcy szesnaście złotych 00/100),
 - inwestycyjnych w ramach: Obszaru A – zadanie 1, Obszaru B – zadanie nr 1 i Obszaru C – kwota **106 991,49 zł** (słownie: sto sześć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych 49/100),
- b) Modułu II w wysokości **81 894,00 zł** (słownie: osiemdziesiąt jeden tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt cztery złote 00/100),

oraz na:

- c) obsługę realizacji programu, w wysokości **9 695,07 zł** (słownie: dziewięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt pięć złotych 07/100),

- d) promocję programu, w wysokości **1 939,01 zł** (słownie: jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści dziewięć złotych 01/100),
- e) ewaluację programu, w wysokości **969,51 zł** (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt dziewięć złotych 51/100), z zastrzeżeniem ust. 7”.

W Powiecie Szczecineckim realizacja programu „Aktywny samorząd” została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

II. Wydatkowanie środków w 2013 roku w programie „Aktywny samorząd”.

Do siedziby Centrum w ramach realizacji programu „Aktywny samorząd” w 2013 roku wpłynęło na :

- a. Moduł I w sumie **38** wniosków na łączną kwotę **359.570,83 zł** z czego podpisano 8 umów o łącznej wartości **111.182,00 zł**.
- b. Moduł II w sumie **48** wniosków na łączną kwotę **108.325,00 zł** z czego podpisano **47** umów o łącznej wartości **77.525,00 zł**

W ramach planowanych wydatków na realizację całego programu Powiat Szczecinecki wykorzystał kwotę **201.310,59 zł**, co stanowi 97,48 % całości środków przeznaczonych na program.

IV. Wnioski końcowe.

1. Stosunkowo niski poziom złożonych wniosków na poziomie 38 w Module I Programu Aktywny Samorząd na cały Powiat Szczecinecki spowodowany był tym, iż procedury obowiązujące w programie „Aktywny samorząd” znacząco różniły się od możliwości ubiegania się o pomoc w ramach programów celowych obsługiwanych przez PFRON (np. PEGAZ, Komputer dla Homera) – były zdecydowanie zastrzone.
2. Wykorzystanie środków w ramach Programu ukształtowało się na wysokim poziomie. Powiat Szczecinecki w ramach otrzymanych środków finansowych **206.505,08 zł** wydatkował kwotę **201.310,59** co stanowi 97,48 % ogółu otrzymanych środków finansowych.
3. Niemniej jednak zaspokojenie potrzeb beneficjentów Programu ukształtowało się na średnim poziomie. Ogólna liczba beneficjentów (86) na wnioskowaną kwotę **467 895,83 zł** w stosunku do zawartych ogółem umów (55) na kwotę **188 707,00 zł** stanowi 63,95 % zaspokojenia potrzeb osób ubiegających się o pomoc w ramach programu. Sytuacja ta niewątpliwie wynika z niewystarczającej ilości środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację Programu Aktywny Samorząd w roku 2013 w stosunku do wnioskowanych potrzeb w ramach Modułu I na realizację wydatków inwestycyjnych.

Realizacja Programu „ Aktywny samorząd” przez Powiat Szczecinecki w roku 2013 wskazuje na potrzebę wprowadzenia znacznych uproszczeń zapisów Programu i procedur związanych z jego realizacją w celu dotarcia do większej ilości beneficjentów ostatecznych. Wskazuje również na potrzebę zwiększonej liczby środków finansowych w celu zaspokojenia potrzeb osób wnioskujących o pomoc w ramach Modułu I w obszarze wydatków inwestycyjnych

4.8. Zintegrowanie działań samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Zintegrowane działania samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych realizować można poprzez:

- tworzenie sprzyjających warunków do inicjowania powstawania placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- zintegrowanie zasobów i partnerów do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych oraz systematyczne debaty co do realizacji programów
- inicjowanie tworzenia nowych organizacji pozarządowych i grup wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych
- stworzenie mapy instytucji i organizacji istniejących w powiecie oraz ich zakresów działań.

W strukturze Starostwa Powiatowego funkcjonuje **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**. Zespół ten w 2013 roku wydał 1930 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dorosłych i 317 dzieci. Wydano 651 legitymacji osób niepełnosprawnych i 304 karty parkingowe. Orzeczenia te nie mają charakteru rentowego bo takie orzeczenia wydaje lekarz orzecznik ZUS, ale uprawniają między innymi do:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakresie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w środki terapeutyczne i inne materiały ułatwiające funkcjonowanie,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- ubiegania się o zasiłki i świadczenia stałe i pielęgnacyjne,
- ubiegania się o kartę parkingową,

5. Podsumowanie

W Polsce jest blisko 4,7 mln osób niepełnosprawnych, w tym 2,1 mln w wieku produkcyjnym. Spośród nich pracuje zaledwie 465 tys. (27,3%) – wynika z danych GUS. Choć z każdym rokiem wskaźnik ten się poprawia, to wciąż daleko nam do innych krajów Unii Europejskiej, gdzie zatrudnienie niepełnosprawnych wynosi około 50%.

Istnieje szereg barier, które niekorzystnie wpływają na liczbę pracujących niepełnosprawnych. Większość ma charakter systemowy na które niepełnoprawni i pracujący z nimi ludzie nie mają większego wpływu.

Przykładem może być niejasność i zmienność przepisów prawa. Z drugiej strony choć coraz rzadziej mamy do czynienia z barierami o charakterze jednostkowym takimi jak np. postawa wobec pracy, czy stereotypowe myślenie na temat osób niepełnosprawnych.

Niepokojące jest zwłaszcza to, że mimo znacznego wzrostu zatrudnienia wspieranego ze środków publicznych w ostatnich latach, większość osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wciąż pozostaje poza rynkiem pracy

W Polsce obowiązuje system kwotowy określający minimalną liczbę niepełnosprawnych pracowników w zakładach zatrudniających co najmniej 25 osób (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Pracodawcy zobowiązani są do zatrudnienia niepełnosprawnych w liczbie odpowiadającej minimum 6% ich personelu. Jeśli nie wywiążą się z tego obowiązku to muszą co miesiąc płacić składkę na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Przepis ten nie wpływa jednak znacząco na poprawę sytuacji osób

niepełnosprawnych na rynku pracy, gdyż większość pracodawców i tak decyduje się na płaćcie składek. W Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji, prowadzonym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w styczniu 2012 r. zarejestrowanych było ogółem 237 tysięcy niepełnosprawnych. Z tego 166,4 tys. osób zatrudnionych było w zakładach pracy chronionej, a na otwartym rynku pracy tylko 70,4 tys. Wyjątkowo źle pod względem zatrudnienia niepełnosprawnych jest w administracji publicznej. Resort pracy podaje, że w urzędach i instytucjach publicznych osoby niepełnosprawne stanowią średnio ok. 0,6% zatrudnionych, czyli 1/10 tego co powinny.

W raporcie końcowym z badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych w 2010 roku przez Instytut Badawczy Pentor na zlecenie PFRON, w oczach pracodawców obowiązujące prawo w zakresie zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest niestabilne, niejasne i skomplikowane oraz ma charakter restrykcyjno-represyjny.

Uregulowania te oceniane są jako nierealne i niedostosowane do potrzeb pracodawcy i pracownika. W konsekwencji, zdecydowana większość pracodawców, w tym również instytucje państwowe za bardziej racjonalne uznają zapłaćcie składki do PFRON. Dochodzą do tego stereotypy na temat niskiej wydajności pracy, oraz niskich kwalifikacji osób niepełnosprawnych.

Przed zatrudnieniem osób niepełnosprawnych odstraszaają przedsiębiorców ciągle zmieniające się przepisy. To właśnie liczne i w dużej części niekorzystne zmiany prawa powodują, że już teraz coraz częściej rezygnują oni z prowadzenia zakładów pracy chronionej.

Od stycznia 2012 roku weszły w życie kolejne przepisy znowelizowanego w 2010 roku prawa. Celem nowelizacji było poprawienie sytuacji finansowej PFRON. Jednym z jej efektów jest obniżenie miesięcznych dofinansowań do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników zaliczonych do umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Niewielkim pocieszeniem dla pracodawców wydaje się być zwiększenie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym, gdyż osoby te stanowią mniejszość wśród pracujących niepełnosprawnych.

Zaostrzone zostały również kryteria dotyczące uzyskania statusu zakładu pracy chronionej.

Pomimo wielu kampanii realizowanych na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych jak wykazują różne badania i liczby rynek pozostaje wciąż bardzo nieprzychylny tej grupie. Z drugiej strony, jeżeli już to robią, to niestety często głównie z pobudek finansowych.

Wciąż częste są przypadki poszukiwania „zdrowych” niepełnosprawnych, czy też wyłudzenia dotacji z PFRON. Jest też druga strona medalu, o której w tym miejscu należy wspomnieć. Jest nią wykształcenie. Osoby niepełnosprawne wbrew tendencjom rynkowym i edukacyjnym, coraz częściej wybierają zasadnicze szkoły zawodowe.

W 2010 roku wykształcenie zawodowe uzyskało 39,4% osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (dane MPiPS). Z kolei wykształcenie średnie 34,1%, a wyższe 8,6%. Dla porównania osoby sprawne w wieku produkcyjnym z wykształceniem zawodowym 27,4%, ze średnim – to 61,2% populacji, wyższym – 22,4%, (dane MPiPS z 2010 r.).

W konsekwencji, niepełnosprawni „przegrywają” już na progu starań o zatrudnienie. Większość celów realizowanych kompleksowo w pracy socjalnej i rehabilitacyjnej zawartych w Powiatowym Programie Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych realizują Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Poważnym problemem jest wieloletnie uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej tych samych niepełnosprawnych, wobec których wyczerpują się sposoby i metody ich aktywizowania. Brak alternatywnej formy wsparcia tych osób powoduje blokowanie miejsc dla innych oczekujących na miejsce w WTZ. Posiadając na terenie powiatu Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który corocznie opuszczają szeregi absolwentów, koniecznym byłoby przekierowanie tych osób do warsztatów terapii zajęciowej. Natomiast

uczestnicy warsztatów powinni kontynuować terapię w świetlicach rehabilitacyjno-terapeutycznych, zajęciach klubowych i podejmować zatrudnienie w zakładach aktywności zawodowej. Brak takiego zakładu w Powiecie Szczecineckim jest niewątpliwie kłopotliwe dla prowadzących warsztaty jak i dla samych niepełnosprawnych. Placówka ta wypełniłaby lukę, która jest pomiędzy warsztatem terapii zawodowej a zakładem pracy chronionej w ciągu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Brak systemu płynnego przechodzenia uczestników do zatrudnienia oraz szans na społeczny awans jest przyczyną słabych wyników zatrudnienia uczestników WTZ. Jeśli przy warsztacie nie ma zakładu pracy, który jest zainteresowany ich zatrudnieniem, to efekty pracy z uczestnikami warsztatu mogą odbiegać od oczekiwanych. Uczestnicy widzą sens swojej terapii, kiedy wiedzą, że obok istnieje zakład, który ich zatrudni, gdy nabędą określoną sprawność i umiejętności. Wizja realnej szansy na zatrudnienie wzmacnia bowiem motywację i efektywność każdego człowieka, nie tylko tego, który jest dotknięty niepełnosprawnością.

W Polsce jedną z szans na integrację społeczno-zawodową osób niepełnosprawnych są przedsiębiorstwa społeczne. Są to firmy, których podstawowym celem nie jest generowanie zysków a raczej społecznej wartości dodanej. Cechą charakterystyczną przedsiębiorstwa społecznego jest włączanie w rynek pracy osób z grup wykluczonych, w tym ludzi niepełnosprawnych. Wypracowany zysk przeznaczany jest na rozwój firmy i potrzeby pracowników. Obecnie w Polsce zarejestrowanych jest 447 spółdzielni socjalnych, w tym 38% z nich powstało z inicjatywy osób niepełnosprawnych.

Można śmiało powiedzieć że osoba niepełnosprawna to wartościowy pracownik, który szanuje swoją pracę, co nie jest częstym zjawiskiem na rynku. Fakt dofinansowania jest dodatkowym atutem, który odciąża przedsiębiorcę. Jeśli przedsiębiorstwo działa uczciwie, skrupulatnie prowadząc politykę kadrową, czasowo rozlicza się z dokumentów, PFRON jest świetnym przykładem instytucji, która pomaga łamać stereotypy.

Warto w tym miejscu raz jeszcze odwołać się do badania przeprowadzonego przez PFRON, na podstawie którego zostały określone cztery fundamentalne zasady nowego podejścia do problemu aktywizacji osób niepełnosprawnych (niezależnie od rodzaju niepełnosprawności). Są to:

- Gruntowna diagnoza – działania muszą być oparte na znajomości potrzeb zarówno samych osób niepełnosprawnych, jak i ich otoczenia. W takim rozumieniu np. tematyka szkoleń powinna być dobierana na podstawie wiedzy o zapotrzebowaniu lokalnych pracodawców a kierunki kształcenia w szkołach specjalnych powinny ewoluować wraz ze zmieniającą się specyfiką rynku pracy.

- Indywidualizacja działań – działania muszą mieć mniej masowy, a bardziej zindywidualizowany i dopasowany charakter. Badania pokazują, iż potrzeby i sytuacja osób niepełnosprawnych są bardzo różne. Z tego punktu widzenia bardziej efektywne będą te programy, które adresowane będą do mniejszej liczby osób, a traktować będą problem bardziej wnikliwie, niż programy skierowane do większej liczby osób, a działające tylko na najbardziej podstawowym wymiarze.

- Kompleksowość działań – działania muszą integrować różne obszary i formy wsparcia. Złożoność uwarunkowań aktywności zawodowej, implikuje taki sam charakter jej przeciwdziałań – skierowany na likwidowanie różnorodnych barier zarówno o charakterze wewnętrznym jak i zewnętrznym.

W takim rozumieniu, bezcelowe jest organizowanie szkoleń dla niepełnosprawnych mieszkańców terenów wiejskich bez zapewnienia im możliwości dojazdu na nie, lub też organizowanie doradztwa zawodowego bez idącego w ślad za nim programu szkoleniowego. Kompleksowość działań powinna również odnosić się do włączania w proces aktywizacji

różnych grup, np. pracodawców, pracowników instytucji rynku pracy, nie tylko samych niepełnosprawnych.

- Łatwość obsługi – warunki finansowania i udziału nie mogą stanowić kosztu i ryzyka większego od korzyści wynikających z bezpośredniego działania.

Samorząd w szczególny sposób podchodzi do problemów osób niepełnosprawnych, które są bardzo szczegółowo analizowane i rozwiązywane. W swoich działaniach poszukiwane są różne możliwości wsparcia tej grupy społecznej. Realizacja wielu projektów i zadań wskazuje, że osoby niepełnosprawne w naszym powiecie mogą czuć się docenione i ważne.